

Clara Zetkin'in pitämä puhe naiskysymyksestä

NAISTEN TAVARAIN TARKOITUKSESTA

Toverittaret ja toverit.

poliittinen pidättävääisyys,

Köyhällistöpuolueella ei ole mitään syytä tarkistaa periaatteellista kantansa naiskysymykseen nähden. Se on ehdottomasti sitä mieltä, että naiskysymys on koko sukupuolen parhaaksi ratkaistava. Heidän vakuumuksensa mukaan on meidän asiamme vain osa suurta yhteiskunnallista kysymystä, vain sen yhteydessä se voidaan ratkaista proletariaatin murskatessa kapitalismin ja luodessa köyhällistön valtion. Nykypäivät vahvistavat sen minkä jo historia on meille opettanut, nimittäin, että kapitalistinen yksityisomistus on ratkaisevin syy naisten oikeudettomuuteen. Niin kauan kuin yksityisomistus vielä säilyy voi naisille vain kohottaa naiset yhteiskunnallisten luokkavastakohtien tasolle, mutta ei milloinkaan saavuttaa heille taloudellista riippumattomuutta miehessä. Sosialistinen yhteiskunta takaa naisille täyden tasa-arvoisuuden kaikilla taloudellisen ja henkisen elämän aloilla. Sosialistista järjestelmää, joka yksin pystyy vapauttamaan naiset, ei kuitenkaan voida luoda taistelemalla yksinomaan naisen kohottamiseksi miehen vertaiseksi, vaan se voi toteutua vain yhteisesti taisteittaessa sukupuoleen katsomatta.

Sota seurauksineen on huomattavasti lisännyt vallankumouksellisten taistelujattarien lukua. Suurilla naisjoukoilla ei ole enää entisiä kotoisia emännystöitä; sota on tehnyt perheenäidistä teollisuustyöläisen. Sota ei vain ajanut tuhansia köyhällistö-naisia palkkoarjiksi, vaan on se lisännyt suunnattomasti taakkaa pienkäsiyöläis-, pienviljelijäin ja virkamies- vaimojen hartioille. Talous olisi luhistunut, elleivät naiset olisi täyttäneet miesten palkkoja. Se naisten taikauskoinen ennakkoluulo, että he olisivat joutuneet alempiarvoisia olentoja on hävinnyt sen huomattavan merkityksen takia mikä heillä oli sodan aikana. Eikä sodan opeuksia ole voitu poisjuurruttaa. Tietoisuus on teroitunut. Yhdestä suusta myöntävät he, että yhdessä poliittisen tasa-arvoisuuden kanssa eivät he suinkaan saavuttaneet taloudellista ja persoonallista tasa-arvoisuutta. He saattavat kyllä puhua, jutella, valita edustajia, mutta

valta on jäänyt omistavien luokkien käsiin.

Noskelaisten konekiväärät ne naisille opettivat, että poliittinen demokratia on vain kaunis etiketti tyäjän pullon kyljessä, niinkauan kuin kapitalistisilla luokilla on valta riistoon ja hallintaan. Siksi on meillä juuri naisten joukossa, kapitalismia vastaan lähteille taistelujoukoille, erinomaisia rekryyttejä. Ei ole vain koulutettava puolueessamme olevia naisia; ulospäin on valistusta levitettävä. Kehitys on sotineen, vallankumouksineen, huippuunsa kirjistyneen kapitalistisen järjestelmän ja talouden ränsistymisineen valmistanut syvissä kansankerroksissa pohjaa sosialistiselle valtiolle. Kuitenkin täytyy ottaa varteen, että, joskin kylvämme lankeakin hyvään maahan, koottaamme kaikkialla vaikeuksia, jotka johtuvat naisten sielullisista erikoisuuksista. Eräs niistä on

joka on tullut historialliseksi, ja jota sentähden pidetään kuvaavana ja merkitseväniä. Naiset ovat uhranneet paljon, mutta heidän uhrantuvoisuutensa rajoittuu pääasiassa henkilöiden omaistensa ja lähimpiensä piiriin. Se heikkous on voitettava, soveltamalla sellaisia menettelytapoja, luomalla sellaisia laitoksia joiden sisäinen luonne vastaa naisten vaatimuksia. — Paljon on naisia jotka eivät työskentele tehtaissa, eikä liikkeissä; kunkin yhteyteen on erikseen pyrittävä. Siksi emme naisiin nähden saa tyytyä vain niihin agitatoritapoihin, jotka miesten keskuudessa ovat käytännössä. Meidän on voimaperäisesti ryhdyttävä levittämään lentolehtisiä, kirjasia ja tarkoituksen mukaista sanomalehtikirjallisuutta, raivattava niille tietä

jokaiseen taloon, jokaiseen tehtaaseen.

Naisliikkeemme elinillä on oltava laajin liikuntavapaus voidakseen täyttää tehtävänsä niin puolueen sisällä, kuin ulkopuolellakin; voidakseen naisjäsenten kuolleesta painolastista, vain maksavista jäsenistä,

(Jatkoa toisella sivulla)

Kerran vuodessa on koko n. s. si-vistyneen maailman vallankumouksellisilla työläisillä tapana viettää erikoista naisten päivää. Ei suinkaan sentähden, että naiset olisivat kaikkina muina vuoden päivinä unohdettu, vaan että tuona päivänä ikäänkuin jätetään muut asiat sivuun ja erikoisesti tahdotaan kiinnittää naisten mieltä siihen tehtävään mikä heille naisina ja työväenluokan jäseninä kuuluu. Se on luokkataisteluun, jossa — ainakaan nykyään enään — ei voi kukaan puolueettomaksi jäädä, tahtoi tai ei. Useat tietoisetkin työläiset pitävät tällaisia erikoistointeipiteitä naisia varten, tarpeellomana ja n. s. karsinaoppina. Mutta se on kuitenkin silmänsä ummistamista tosiasioilta. Ottakaamme esimerkiksi neuvosto-Venäjä, jota olemme tottuneet pitämään ikäänkuin tienviittana sosialistiseen yhteiskuntaan kuljettaessa. Siellä nim. toimeenpannaan erikoisia lasten viikkoja, puhdistusviikkoja y. m. ja kuitenkin siellä ovat lapset etualla joka päivä sikäli kuin olosuhteet sallivat. Sosialistisen työväenliikkeen taholta on alun alkaen myönnetty se seikka, että työlästen valtaan nousu ei voi tapahtua ellei

naiset myöskin ole siinä mukana. Sosialistit ovat myöskin ensimmäiseksi tunnustaneet naiset tasa-arvoisiksi miesten rinnalla. Mutta siitä huolimatta, naiset eivät ole, eivätkä voi tulla tasa-arvoisiksi kapitalistisen järjestelmän aikana. Ei sosialistiset naiset enempää kuin muutkaan, sillä siihen tarvitaan muutakin kuin pelkkä tunnustus. Vaikka naisille nykyisen järj. vallitessa myönnetään lain kautta niin ääni- kuin kaikki muutkin oikeudet yhteiskunnassa, jotka miehillekin kuuluvat, niin sittenkään eivät naiset todellisuudessa ole tasa-arvoisia. Naisten ala-arvoiseen asemaan joutumisella ovat juurensa syväällä kapitalistisessa järjestelmässä ja senpätähden sen perinpohjainen kukistaminen on naisten tasa-arvoon kohoamisen ainoa ehto. Niin kauan, kuin nainen on riippuvainen miehestä taloudellisessa suhteessa, ei hän voi tulla tasa-arvoiseksi. Ja hän on riippuvainen miehestä niin kauan, kuin yhteiskunta ei täytä kaikkia hänen velvollisuuksiaan perheen emäntänä eikä pidä täydellisesti huolta hänen lapsistaan jo ennen syntymää. Kapitalismi on vetänyt naisen samoin kuin miehenkin suurteollisuuden palvelukseen, mutta sen lisäksi on hänelle jäänyt se mikä hänelle sukupuolena kuuluu, nim.: jälkeläisten synnyttäminen ja vaaliminen, sekä hänen perheltaloutensa, se mitä siitä enään on jäljellä, ylityönä. Täten siis nainen on joutunut kantamaan kaksinkertaista taakkaa. Tämä, sekä siihen liittyvät monet sivuseikat kaikki yhteensä muodostavat sen erikoisaseman, jossa nainen on tänäpäivänä mieheen verraten. Se selittää myöskin sen syyt, miket kansainvälisen työväenliikkeen taholta on otettu käytäntöön niitä erikoistointeipiteitä ja välineitä — naisten yhä tehokkaammin mukaansa vetämiseksi — joista yksi on edellämäinitu naisten päivä. Pintapuolisesti asioita käsittävien, järjestyneeseenkin työväkeen luketuviin kesken, on vielä hyvin paljon vallalla sellainen käsitys, että naiset ovat luonnostaan yleensä tyhmiä, joten heidän valmistamiseksi on käytettävä eri keinoja ja mikä ikävintä, kuuluu siten ajattelevien joukon naisiinakin. He eivät sitä tosin sano juuri noin suoraan, mutta se ilmenee heistä tavalla tai toisella. Mitä se osoittaa, sen jätän lukijan ratkaistavaksi. Tosiasiat kuitenkin puhuvat voimakkaasti siitä käsityksestä vastaan. Missä ikänä historiassa tapaamme sellaisia ajan kohtia, joissa luokkataistelu on kirjistynyt siihen pisteeseen, että on julkisesti täytynyt asettua puolelle tai toiselle, siellä näemme että työläisnaiset ovat kunniallaasti osanneet asettua sille puolelle jolle he kuuluvat ja myöskin etunenässä taistelleet luokkansa puolesta. Ottakaamme esimerkiksi vaikka Pariisin veripäivät eli Pariisin kommunin historia. Siellä olivat naiset katusuutulla yhtä urhoollisia kuin miehetkin. Kommunin sotilaat myös osasivat antaa arvon naisille ja luottivat heihin. Kommunin sotilaat muun muassa sanoivat — kehottaessaan porvarien sotilaita lakkaamaan taistelusta kommunia vastaan — että lakatkaa taistelemasta, sillä me voitamme kuitenkin, koska teidän naisenne ikävästi,

(Jatkoa toisella sivulla)

;; JUHLARUNO ;;

Kirj. Eemeli Rautainen.

Eteenpäin on elävällä
miell, niinhän sanotaan.
Ja kun oikein aattelemme
lause tuo on paikallaan.
Eteenpäin ain' aatos rientää
epäroiden, toivoen,
kunnes aika ajateltu
joutuu — toiveet pettäen.

Eteenpäinhän mallmassa
teot suuret kiiruhtaa,
tiede, taide, keksinnötkin
hämmästyttävät mallmaa.
Nousee arvo raudan, hiilen,
kullan kovan, keltaisen.
Mutta yhden arvo laskee,
se on ARVO ihmisen!

Vuosisadat aikaa mennen
myivät rikkaat orjaan
kullasta ja tavarasta,
kuinka sattui sopimaan.
Ja kun oli orja suuri,
älykäs ja ahkera,
arvo hälle tuosta nousi
tavarassa, kullassa...

Mutta eespäin aika riensi,
— tapa tämä polstettiin.
Muuttui olo henklorjan,
palkkoarjaan vahdettiin.
Palkkoarjaan, mik' on vailla
henklorjan elämää!
Mit' ei huolla orjavoudit,
eikä yhteiskunta tää!

Nyt on meillä eessä sorto,
väkivalta, kauhuineen
uhkaamassa naista, miestä
verisine aseineen.
Uhkaamassa kuni miekka
kirkas päällä Damokleen,
hävlyänä, uhrin päälle
jok' hetki puotakseen...

Mitä tehdä? aatos kysyy.
Mitä tehdä? toistelet.
Jos mä kärsin nurkumatta,
kaarran ehkä vihaiset

koston iskut sortajalta,
taikka ehkä lievempään
sattuukin iskut orjaraukkiaan:
kurjuudessa eläjään.

Mutta entäs, jos mä kärsin
oman elon ehtyvän...
Oman elon — entäs lapset!
Luonko näille enemmän?
Luonto näille teollani
vastaisuuden valoisan,
vaiko saman orjan elon,
sorrion kahleiden kalsean?

Turmiota tekoin tuopi,
jos mä kärsin katsellen.
Jos mä kärsin koiran lailla,
kärsii myöskin lapsosen!
Mutta jos mä vastaisuuden
vuoksi kaadun taistellen,
jatkaa työtään alkamaan,
uusi suku orjien!

Siks' ei meillä, raatajilla,
auta armo, rukous,
kun on poissa sorretulta
ihmisyyden oikeus.
Siks' ei auta sanat sovun,
teot rauhan lepölsän.
Eessä vain on yksi ehto:
JÄTTÄÄ sanat anojan!

Jättää sanat, mitä taatot,
maammat ovat toistelleet
vuosisadat, kun ne yhä
rauhaan ovat uskoneet!
Ja sen sijaan astukohon
mies ja NAINEN rintamaan,
tiedon asean, joukkovoimin
oikeuttaan vaatimaan!

Siinä on ehto ainostaan
mikä meidät pelastaa,
voi partahalta nälkäkuolon
onnekkuteen johdattaa.
Sillä eessä orjan joukon
taipuu sorrion perustat:
nousee aamu sorretuille,
voiton saavat raatajat!